

Bijdrage Algemene Beschouwingen

1 november 2021

Inleiding

voorzitter,

Weliswaar heb ik hier al vaker gestaan, maar vandaag is het eerste keer dat ik dat doe namens het Achterhoeks Democratisch Alternatief. Daarom heb ik ervoor gekozen om vandaag maar eens niet beginnen met een litanie over de vraag of de begroting al dan niet dekkend is, de leningenportefeuille niet de pan uit rijst of de algemene reserve nog verder wordt uitgehold. Ik zal dat later nog slechts kort aanstippen.

Tegenbegroting

Zoals u weet is ADA een jonge, liberale en kritische partij, die graag een frisse blik op gang van zaken binnen de gemeente Oude IJsselstreek laat zien. Daarom verbaasde mij het niet dat de recent in onze fractie benoemde fractie assistenten mij vroegen of die kritische blik dan ook zou leiden tot een echte tegenbegroting.

Dat is niet zo, want dat is voor een kleine fractie als de onze, zonder veel ondersteuning, onhaalbaar.

Maar laat ik duidelijk zijn. ADA wil wel degelijk een alternatief bieden en een alternatieve begroting opstellen. Wat mij betreft doen we dat volgend jaar, maar dan wel door mee te doen, door na een succesvolle verkiezingscampagne, onderdeel te gaan uitmaken van een nieuwe coalitie, die voortbouwt op hetgeen thans uitstekend gaat, maar juist op die punten waarop het beter kan, een stap naar voren maakt.

Het moet dan wel helderder. De huidige vorm van de begroting is zelfs voor professionals, zoals accountants en bankiers, die dagelijks dit soort stukken onder ogen krijgen, niet gemakkelijk te begrijpen. Als we daarover komen te spreken zeg ik altijd dat de gemeentebegroting eigenlijk grotendeels uit tekst bestaat waarin het bestaande en komende beleid wordt toegelicht, met her en der wat tabellen, die min of meer ter illustratie dienen.

Ik weet dat ik wellicht de begroting geen recht doe, maar zie toch een kern van waarheid in hetgeen ik zojuist zei. Natuurlijk moeten de teksten over het komende beleid blijven, maar een integraal overzicht van alle te verwachten inkomsten en uitgaven, afgezet tegenover dezelfde posten op de laatste jaarrekening, alsmede een (prognose van) de balans, zou een mooi spoorboekje zijn. Ik heb daarover de afgelopen jaren al een paar keer iets gezegd.

S.M.A.R.T.

De afgelopen jaren heb ik ook, zo'n beetje elk jaar, op deze plaats het voorstel gedaan om de begroting meer concreet te maken en ook meer "smart". Daarbij bedoelde ik dat er door college en organisatie werkelijk lef werd getoond, door in de begroting bij beleidsplannen concrete, meetbare doelstellingen te formuleren, die aan

het einde van een begrotingscyclus cijfermatig kunnen worden getoetst en waarvan gezien kan worden of de doelstellingen al dan niet zijn gehaald. Nu worden mindere resultaten verhuld en kleine succesjes bovenmatig bejubeld. Ik zou zeggen: wees gewoon eerlijk!

Als voorbeeld noem ik de omstandigheid dat wij hier, sinds ik in 2015 raadslid ben geworden, vrijwel elk jaar hebben gesproken over de groep inwoners die langdurig een beroep op een bijstandsuitkering moeten doen. Kennelijk vonden wij allemaal dat het beter moest.

We kennen het resultaat. De ambitieuze stap is genomen om dit heikele punt niet langer in een gemeenschappelijke regeling te laten zitten maar zelf ter hand te nemen, maar dan wel de uitvoering daarvan op afstand te zetten, in Stoer BV. Ik heb daar overigens niet voor gestemd, want daarmee zijn als gemeenteraad het zicht op de financiële gang van zaken op een zo belangrijk taakveld geheel en al verloren en hebben wij ons budgetrecht op dit belangrijke punt prijsgegeven.

Dit resultaten van Stoer zou ik nu juist wel eens meetbaar willen maken. En als ik in de begroting kijk zie ik wel mooie idealistische doelstellingen, waarvan ik de haalbaarheid betwijfel, die in zachte termen worden omschreven. ("niemand meer een uitkering") het lef om een concrete doelstelling te noemen hoeveel mensen met een uitkering volgend jaar hun inkomen uit een betaalde "échte" baan, met loonwaarde, bestaat kennelijk niet. Sterker nog, de resultaten van Stoer worden niet open en transparant naar buiten gebracht. ADA had dat graag anders gezien. Zeker in een tijd dat alle bedrijven staan te springen om personeel moet het toch mogelijk zijn eindelijk eens meters te maken!

Taalgebruik inrichting van de begroting

Wat ADA ook graag anders zou zien, is het taalgebruik in de stukken die wij krijgen aangeleverd. Volgens ons zijn heel veel ambtelijke modetermen, afkortingen en bestuurlijk jargon vermijdbaar en kan je, zonder te vervallen in Jip en Janneke taal, ook helder uiteenzetten welke richting je op wil. Wethouders, die in 2018 als normaal sprekende Achterhoekers het college ingingen, spreken nu ineens ambtenarentaal. ADA heeft liever dat het andersom is.

Wel mee eens

is ADA het dan oneens met alles? Nee dat is natuurlijk niet zo hoewel er soms accenten anders zijn te leggen. Ook ADA ziet het belang om, vooral voor jongeren, passende woonruimte te bieden, hoewel ook aandacht vragen voor andere voorzieningen die maken dat onze jongeren niet in de verleiding komen te verhuizen naar, bijvoorbeeld Doetinchem of Nijmegen, of misschien zelfs de grote steden in het westen van het land. Naast passende huisvesting moeten dus ook plaats zijn voor, bijvoorbeeld, op de jeugd gerichte horeca.

Ook de energietransitie en de verdere vergroening van onze leefomgeving heeft de volle steun van ADA. Wij zijn echter niet blind voor andere belangrijke zaken, zoals het behoud van ons landschap, het belang van een gezonde agrarische sector of de betaalbaarheid voor onze inwoners. Daar waar anderen, met oogkleppen op, steeds ambitieuze klimaatdoelen nastreven en ons wereldwijd voorop willen laten lopen, kiezen wij voor een dosis Achterhoekse nuchterheid. Diegenen die menen dat "haalbaarheid en betaalbaarheid" argumenten zijn die domweg moeten worden genegeerd, gaan voorbij aan de belangen van gewone mensen die niet het budget hebben om "van het gas te gaan", elektrisch te rijden of bedrijfsmatige investeringen te doen die de kostprijs verhogen, geen toegevoegde waarde voor de onderneming hebben, en dus onverantwoord zijn.

In de agrarische sector is terecht zorg en onrust over de toekomst. Maatregelen uit Brussel, Den Haag of Assen kunnen we hier niet wegpoetsen. We kunnen wel het belang van de agrarische sector voor onze regio onderkennen en ruimte blijven bieden die nodig is voor een modern boerenbedrijf. Daarom zou ADA graag zien dat de gemeenteraad in algemene termen, het belang van een gezonde boerenstand in onze gemeente onderschrijft, en erkent dat er in ons buitengebied, naast alle andere doelstellingen en wensen die we daar nastreven, altijd plaats moet blijven voor agrarische activiteiten. Wat vinden de andere fracties daarvan?

Begroting vs Coalitieprogramma

Het is niet makkelijk om als zesde spreker in de rij nog iets origineels te zeggen over de bestuursrapportage en de begroting voor het volgend jaar. Om ook niet de laatste grassprietten voor nummer zeven weg te maaien heb ik ervoor gekozen om in mijn betoog niet alleen de huidige stand van zaken en de plannen voor het volgend jaar te betrekken, maar ook nog eens het coalitieakkoord uit 2018 daarnaast te leggen.

Het leek mij, met het oog op de komende verkiezingen, goed om eens te kijken of de plannen die de huidige coalitie van CDA en lokaal belang aan ons hebben gepresenteerd, allemaal zijn gerealiseerd of dat er voor de periode tot aan de verkiezing nog gelegenheid is om de laatste puntjes op de I te zetten.

Financiën

Over het financiële plan dat in het coalitieakkoord staat kan ik kort zijn. Al eerder is geconstateerd dat het college dat plan heeft verlaten. Daar waar het coalitieakkoord nog spreekt van een afbouw van de leningenportefeuille € 110.000.000 en een opbouw van de algemene reserve naar € 29.000.000 stijgt de leningenportefeuille naar 131 miljoen en blijft de algemene reserve steken op 23 miljoen. Als we daarbij bedenken dat de reserve voor het sociaal domein ook nog eens met 3,3 miljoen is afgenomen eindigt de optelsom met de constatering dat we er aan het eind van deze coalitieperiode zo'n 30 miljoen slechter voorstaan dan deze coalitie zelf had voorzien.

Bouwen en wonen, agrarisch beleid

over bouwen en wonen is vandaag al het nodige gezegd. Leuk om coalitieakkoord te zien dat men bij het aantreden van het huidige college dacht dat het wel mee zou vallen en dat 98% van het aantal woningen dat in 2028 nodig zou zijn er al stond.

Hoe anders is het nu? Ik denk dat het merendeel van de ontwikkelingen niet zozeer lokale achtergrond hebben. De woningnood is landelijk een hardnekkig verschijnsel en de op zijn zachts gezegd opmerkelijke draai die wij regionaal hebben gemaakt van krimp en de daarmee samenhangende stilstand in de bouwactiviteiten naar de overspannen bouwmarkt van vandaag speelt lang niet alleen bij ons.

ADA juicht initiatieven om met de nodige creativiteit tot een spoedige bouw van woningen voor met name starters te komen van harte toe en wil met deze initiatieven meedenken en zal ze dan ook ondersteunen.

Wat ons betreft bouwen we niet alleen voor onze eigen bestaande inwonersgroep, maar het wij de deur open voor diegenen die het woon en leefklimaat in onze gemeente aantrekkelijk vinden en de verhuizing naar dit mooie stukje Nederland wel zien zitten.

Sociaal Domein

Als er één beleidsterrein is waarop in de huidige raadsperiode de nadruk heeft gelegen dan is het wel het sociaal domein en alle ontwikkelingen daaromheen. Er heeft een grondige verbouwing van het beleid en de uitvoering ervan plaatsgevonden. Als klussers bij deze verbouwing heeft de gemeenteraad en met name de commissie MO menige avond geploeterd.

In het coalitieakkoord wordt onderkend, dat het aantal momenten dat raadsleden achter een vergadertafel moeten gaan zitten ten koste gaat van de tijd die beschikbaar is voor contacten en gesprekken met onze inwoners en bedrijven. Een van de doelstellingen was om, in deze raadsperiode, een goede balans te vinden tussen deze twee belangrijke onderdelen van het raadslidmaatschap en een andere manier van agenda vorming en een andere vergadersystematiek te vinden.

Deze coalitie wilde meer ruimte doen ontstaan voor contact met de samenleving en daarover met alle raadsfracties in gesprek gaan. Dit werd aangeduid met de term “van buiten naar binnen werken”. Ik kan niet indenken dat er in deze zaal iemand is die dat niet zou willen. Aan de andere kant denk ik dat het ons, als raad, onder leiding van deze coalitie, niet is gelukt om datgene wat wij eigenlijk allemaal wilden tot stand te brengen.

Ik denk dat wij als raadsleden, als we eerlijk zijn, zien dat er eigenlijk te weinig terecht is gekomen van onze goede voornemens, maar hoor ook om mij heen dat onze inwoners en ondernemers in de huidige gang van zaken aanleiding zien om ook op gemeentelijk niveau het vertrouwen in de politiek en politici te verliezen. Dat is alarmerend.

Juist omdat ik weet dat veel van mijn collega-raadsleden zich met hart en ziel inzetten om hun rol als volksvertegenwoordiger in te vullen en ik ook weet dat de ambtenaren en benoemde bestuurders het belang van dit onderwerp onderkennen, lijkt me dat iets waar we wat aan moeten doen. Het lijkt me goed de komende maanden, in de aanloop naar de verkiezingen, daar samen aan te werken. ADA zal zich daar in ieder geval voor inzetten.

Terug naar het sociaal domein. Ik hoop dat we zo langzamerhand klaar zijn met de verbouwing en vervolgens de vruchten daarvan kunnen plukken. Kan het college daar iets over zeggen?

Dat er nog veel te doen is begrijp ik wel. Er waarschijnlijk ook van de week het interview met Maarten van Rixel van Sensire ook wel in de krant gelezen. Meer en meer zorg in een vergrijzende gemeente heeft een eind. Daarin wordt gesteld dat de ouderenzorg hoe dan ook op de schop moet omdat er simpelweg te weinig handen aan het bed zijn en de groeiende vraag maakt dat niet elke zorgbehoefte door of vanwege de overheid kan worden ingevuld. Dat is een uitdaging die om weloverwogen keuzes vraagt die ook wij zullen moeten maken. Hebben we ook het lef om keuzes te maken, welke zorg niet of minder beschikbaar komt?

Tot slot

Voorzitter! Waar zitten er niet alleen om geld uit te geven. We hebben ook de verantwoordelijkheid om alle faciliteiten te bieden zodat de bedrijvigheid in onze gemeente blijft bloeien. Hoe meer hoogtechnologische bedrijven hun weg naar Oude IJsselstreek weten te vinden, hoe beter het is. Daaraan zit echter wel een keerzijde, want zulke hoogtechnologische bedrijven blijken relatief weinig werkgelegenheid met zich mee te brengen. Daarom is het volgens ADA zaak om ook andersoortige werkgelegenheid te koesteren. Het zou mooi zijn om, naast de banen in de zorg, ook een groei in werkgelegenheid te zien bij andere dienstverlenende

bedrijven. En laten we doorzetten met het bevorderen van toerisme en de vrijetijdseconomie en de traditionele agrarische sector een plaats laten houden.

Tot slot

Onze dank aan allen die zich inzetten voor de gemeentelijke democratie en het mogelijk maken dat de democratisch gekozen raadsleden, in alle openbaarheid die maar mogelijk is, goed geïnformeerd hun werk kunnen doen en vanuit hun eigen ideologische achtergrond de juiste keuzes kunnen maken.